

سَلَامُ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بلایاٹ طبیعے

جلد اول

نویسنده:
پاتریک ال ابوت

مترجم:
دکتر نعمت حسنے

سرشناسه	: ابوت، پاتریک ال. Abbott, Patrick L.
عنوان و نام پدیدآور	: بلایای طبیعی/نویسنده پاتریک ال ابوت؛ مترجم نعمت حسنی، کیوان کریملو.
مشخصات نشر	: تهران: ندای کارآفرین ، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ۳ ج.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۲۵-۴-۷۵-۸۷۵ : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۲۵-۰-۴-۷۵-۸۷۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: عنوان اصلی: Natural disasters, ۵th ed, c۲۰۰۹..
موضوع	: بلاهای طبیعی
شناسه افزوده	: حسنی، نعمت، - ، مترجم ۱۲۲۸
شناسه افزوده	: کریملو، کیوان، - ، مترجم ۱۲۶۲
ردہ بنڈی کنگره	: GB0۱۴ ب ۲ الف/۴
ردہ بنڈی دیوبی	: ۹۰۴/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۸۲۲۷۲

نویسنده: پاتریک ال ابوت

مترجمان: دکتر نعمت حسنی، کیوان کریم لو

ناظر علمی: دکتر حسین ملانظر

ویراستار ادبی: زهرا طاهری

بازخوان: سید علیرضا ارفعی

طراح جلد: سید وحید دشتیان مقدم

نشانی: انتهای غربی بزرگراه جلال آل احمد، نرسیده به بزرگراه آیت الله اشرفی اصفهانی، بخش نهم شمالی سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، دفتر تحقیقات و مطالعات راهبردی

تلفن: ۰۰۰۰۴۰۰۹   **فکس:** ۰۰۰۷۷۲۰۰۹

پست الکترونیک: rsc.tdmmo@gmail.com / journal@tdmmo.ir   **تیراژ:** ۱۰۰۰

تاریخ و نوبت چاپ: بهار ۱۳۹۲

لیتوگرافی و چاپ: چاپخانه اسری

فهرست مطالب

فصل اول - بلایای طبیعی و جمعیت انسانی

۱	نکات اصلی
۲	بلایای طبیعی در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵
۲	زلزله پاکستان، ۸ اکتبر ۲۰۰۵
۴	گرددباد کاترینا، ۲۹ آگوست ۲۰۰۵
۵	بلایای طبیعی عظیم
۹	تلفات انسانی ناشی از بلایای طبیعی
۱۴	پاسخ انسان به حادثه
۱۴	خسارات اقتصادی ناشی از بلایای طبیعی
۱۶	بخش بیمه شده خسارات اقتصادی
۱۹	خطرات طبیعی
۲۰	آتشفسان پوپوکاتپتل در مکزیک
۲۳	بزرگا، فراوانی و دوره بازگشت
۲۵	نقش رشد جمعیت
۲۶	مروری بر تاریخ جمعیت بشر
۲۷	میزان رشد نمایی جمعیت
۲۷	آخرین ۱۰۰۰۰ سال از تاریخ زندگی بشر
۳۱	جمعیت فعلی جهان
۳۱	نکته جانبی
۳۵	جمعیت آینده جهان

۳۶	توزيع جمعیتی
۳۹	شهرنشینی و تلفات ناشی از زلزله
۴۰	ظرفیت برد
۴۱	جزیره ایستر (راپا نوی)
۴۶	خلاصه
۴۸	سؤالاتی برای مرور متن
۴۹	سؤالاتی برای تفکر بیشتر
فصل دوم- جریان انرژی در تاریخ زمین و بلایای طبیعی	
۵۱	نکات اصلی
۵۲	منابع انرژی بلایای طبیعی
۵۳	زمین سیاره‌ای پر انرژی
۵۹	منشأ خورشید و سیارات
۶۱	تشکیل ماه
۶۱	تاریخچه زمین
۶۳	زمین لایه لایه
۶۶	نکته جانبی: مادر زمین
۶۷	رفتار مواد
۷۱	هم ایستایی
۷۴	منابع داخلی انرژی
۷۵	انرژی ناشی از برخورد و انرژی ناشی از نیروی جاذبه
۷۵	ایزوتوپ‌های رادیواکتیو
۷۸	سن زمین

۷۹	مطالعه بیشتر.....
۷۹	ایزو توپ‌های رادیواکتیو .....
۸۰	تعیین زمان وقوع اتفاقات و فعل و انفعالاتی که در گذشته رخ داده است.....
۸۳	مطالعه بیشتر.....
۸۳	بلایای رادیواکتیو .....
۸۴	گرانش.....
۸۶	مطالعه بیشتر.....
۸۶	انرژی، نیرو، کار، قدرت و حرارت .....
۹۱	منابع خارجی انرژی.....
۹۲	خورشید.....
۹۴	تشعشعات خورشیدی دریافت شده.....
۹۴	تشعشع ساطع شده از زمین .....
۹۵	چرخه هیدرولوژیک.....
۹۸	مطالعه بیشتر.....
۹۸	آب، عجیب‌ترین ماده روی زمین .....
۱۰۰	انتقال انرژی در اتمسفر.....
۱۰۳	انتقال انرژی در اقیانوس‌ها.....
۱۰۵	همرفت.....
۱۰۵	روند بازسازی در برابر ویرانی.....
۱۰۸	برخورد با ستاره‌های دنباله‌دار و سنگ‌های آسمانی.....
۱۰۹	چگونه زمین را بشناسیم .....
۱۱۰	یکسان‌گرایی .....

۱۱۱	خلاصه
۱۱۲	سوالاتی برای مرور
۱۱۳	سوالاتی به منظور تفکر بیشتر
	فصل سوم - صفحه تکتونیک و زمین لرزه
۱۱۵	نکات اصلی
۱۱۸	تکتونیک صفحه‌ای
۱۲۱	تفسیر مفهوم تکتونیک صفحه‌ای
۱۲۲	مطالعه بیشتر
۱۲۲	میدان مغناطیسی کره زمین
۱۲۵	مغناطیسی شدن سنگ‌های آتشفسانی
۱۲۸	الگوی مغناطیسی شدن در بستر دریاها
۱۳۱	شواهدی دیگر از تکتونیک صفحه‌ای
۱۳۲	زلزله‌های عمیق
۱۳۳	سن حوضه (آبگیر)‌های اقیانوسی
۱۳۷	رشته کوه و گودال‌های اقیانوسی
۱۳۸	افزایش سیستماتیک عمق بستر دریاها
۱۳۸	جور بودن قاره‌ها
۱۳۹	تغییر محل قاره‌ها
۱۴۲	نظریه اتحاد بزرگ
۱۴۵	تکتونیک صفحه‌ای و زلزله‌ها
۱۴۸	مراکز گسترش (واگرایی) و زلزله‌ها
۱۴۹	ایسلند

دربایی سرخ و خلیج عدن	۱۵۰
مناطق همگرایی و زلزله‌ها	۱۵۵
مناطق فرو نشست	۱۵۵
اندونزی، ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵	۱۵۹
توکیو، ژاپن، ۱۹۲۳	۱۶۰
برخورد قاره-قاره	۱۶۲
چین، پاکستان و هند، ۲۰۰۸، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۱	۱۶۷
استان شانکسی چین، ۱۵۵۶	۱۶۸
تنچان، چین، ۱۹۷۶	۱۶۸
گسل‌های تغییر شکل دهنده و زلزله‌ها	۱۷۰
ترکیه، ۱۹۹۹	۱۷۰
صفحه عربی	۱۷۳
زلزله‌های ناشی از برخورد قاره-قاره	۱۷۴
ایران، ۱۹۶۲-۲۰۰۷	۱۷۵
زلزله‌های ناشی از گسل‌های تغییر شکل دهنده	۱۷۶
منطقه گسلش بحرالمیت	۱۷۶
نکته جانبی	۱۷۹
دیدگاه تاریخی	۱۷۹
خلاصه	۱۸۱
سؤالاتی به منظور مرور	۱۸۳
سؤالاتی برای تفکر بیشتر	۱۸۴

فصل چهارم- زمین‌شناسی زلزله و زلزله‌شناسی

۱۸۵	نکات اصلی
۱۸۶	زلزله ۱۷۵۵ لیسبون
۱۹۰	زلزله چیست؟
۱۹۲	گسل‌ها و نقشه‌برداری زمین‌شناسی
۱۹۶	انواع گسل‌ها
۱۹۹	گسل‌های Dip-Slip
۲۰۲	گسل‌های امتداد لغز
۲۰۵	مراحل گسل‌های امتداد لغز
۲۰۹	گسل‌های انتقالی
۲۱۰	رشد لرزه‌شناسی
۲۱۲	امواج
۲۱۳	امواج لرزه‌ای
۲۱۳	امواج حجمی
۲۱۴	امواج اولیه
۲۱۴	امواج ثانویه
۲۱۶	امواج لرزه‌ای و درون زمین
۲۱۸	امواج سطحی
۲۱۸	امواج لاو
۲۱۸	امواج رایلی
۲۱۹	امواج صدا و امواج لرزه‌ای
۲۲۱	تعیین محل کانون زلزله

۲۲۴	بزرگای زلزله
۲۲۴	مقیاس ریشتر
۲۲۸	محاسبات دیگر از اندازه زلزله
۲۲۹	مقیاس بزرگای ممان
۲۳۱	پیش‌لرزه‌ها، زلزله اصلی و پس‌لرزه‌ها
۲۳۱	بزرگا، طول گسیخته شده گسل و فرکانس‌های امواج لرزه‌ای
۲۳۳	جبش زمین در طول زلزله
۲۳۳	شتاب
۲۳۵	دوره نوسان ساختمان‌ها و پاسخ فونداسیون‌ها
۲۳۶	شدت زلزله، چیزی که ما در هنگام وقوع زلزله احساس می‌کنیم
۲۳۹	آیا شما این را احساس کردید؟
۲۴۰	متغیرهای مقیاس مرکالی
۲۴۰	بزرگای زلزله
۲۴۰	فاصله از مرکز/ کانون زلزله
۲۴۱	مواد فونداسیون
۲۴۱	نوع ساختمان‌ها
۲۴۱	مدت زمان لرزش
۲۴۲	مطالعه عمیق‌تر
۲۴۲	قبل از وقوع زلزله
۲۴۳	هنگام وقوع زلزله
۲۴۳	بررسی تاریخی متغیرهای مرکالی
۲۴۳	زلزله ۱۹۷۱ سانفرانسیسکو، کالیفرنیا

۲۴۴	بزرگای زلزله
۲۴۴	فاصله از مرکز
۲۴۵	مواد فونداسیون
۲۴۵	نوع سازه‌ها
۲۴۹	طول مدت لرزش
۲۵۰	یادگیری از گذشته، طراحی برای آینده
۲۵۰	ساخت و ساز در کشورهایی که در معرض وقوع زلزله هستند
۲۵۱	دیوارهای برشی
۲۵۳	قبهای مهار بندی شده
۲۵۴	بهسازی ساختمان‌ها
۲۵۵	جداسازی لرزه‌ای
۲۵۷	بهسازی پل‌ها
۲۵۸	خانه‌ها
۲۶۰	خلاصه
۲۶۱	سوالاتی برای مطالعه بیشتر
۲۶۲	سوالاتی برای تفکر بیشتر
	فصل پنجم - سونامی
۲۶۵	نکات اصلی
۲۷۱	سونامی
۲۷۳	سونامی در مقابل امواج ناشی از باد
۲۷۶	سونامی در خط ساحلی
۲۷۶	زلزله و سونامی در شیلی، ۸ آگوست ۱۸۶۸

۲۷۹	سونامی در هایلوٽ‌هاوایی در اول آوریل ۱۹۴۶
۲۸۰	سونامی در اوآهوٽ‌هاوایی در ۹ مارس ۱۹۵۷
۲۸۰	طول موج و دوره در مقابل ارتفاع
۲۸۳	دلایل وقوع سونامی
۲۸۴	زلزله‌های به وجود آورنده سونامی
۲۸۵	هشدار سونامی
۲۸۶	آلasca، اول آوریل ۱۹۴۶
۲۸۶	زلزله ۲۲ می شیلی، ۱۹۶۰
۲۸۸	آلasca، ۲۷ مارس ۱۹۶۴
۲۹۰	بریتیش کلمبیا، واشنگتن و اورگان، در آینده‌ای نزدیک
۲۹۲	سونامی‌هایی که در نتیجه آتشفسان به وجود آمده‌اند
۲۹۳	کراکاتاؤ، اندونزی، ۲۶-۲۷ آگوست ۱۸۸۳
۲۹۴	سونامی‌های ناشی از رانش زمین
۲۹۴	فروپاشی آتشفسان‌ها
۲۹۵	هاوایی در اقیانوس آرام
۲۹۸	جزایر قناری در اقیانوس آتلانتیک
۲۹۹	زلزله‌هایی که باعث حرکت می‌شوند
۲۹۹	نیوفوندلند، کانادا، ۱۸ نوامبر ۱۹۲۹
۳۰۰	پایائو، گینه نو، ۱۷ جولای ۱۹۹۸
۳۰۲	در داخل خلیج‌ها و دریاچه‌ها
۳۰۳	خلیج لیتویا آلاسکا، ۹ جولای ۱۹۵۸
۳۰۴	دریاچه تاهو، کالیفرنیا و نوادا

۳۰۷	آبتاب
۳۰۷	دریاچه هِبگن، مونتانا، ۱۷ آگوست ۱۹۵۹
۳۰۹	سونامی و شما
۳۰۹	اگر زلزله را احساس کردید
۳۱۰	جزیره سیموئل، اندونزی، ۲۶ دسامبر ۲۰۰۴
۳۱۱	نیکاراگوئه، اول سپتامبر سال ۱۹۹۲
۳۱۳	هشدارهای سونامی
۳۱۳	نقشه ساحلی
۳۱۵	شناورها و حسگرهای فشار
۳۱۷	خلاصه
۳۱۸	سؤالاتی بر مطالعه بیشتر
۳۱۸	سؤالاتی برای تفکر بیشتر
	فصل ششم - برخی از زلزله‌ها در غرب آمریکای شمالی
۳۲۱	نکات اصلی
۳۲۵	زلزله‌های مناطق فرورانش
۳۲۵	زلزله «جمعه خوب» آلاسکا، ۱۹۶۴
۳۲۷	مکزیکوسیتی، ۱۹۸۵
۳۲۹	زلزله‌ها نمی‌کشند، ساختمان‌ها می‌کشند
۳۳۱	شمال غرب اقیانوس آرام، زلزله‌ای که در شرف وقوع است
۳۳۴	زلزله سال ۱۷۰۰
۳۳۶	زلزله‌های مراکز گسترش
۳۴۰	گسل‌های انتقالی در کالیفرنیا

سانفرانسیسکو، ۱۹۰۶	۳۴۰
زلزله‌های گسل سن اندریاس	۳۴۲
مطالعه عمیق‌تر	۳۴۶
نئوتکتونیک و لرزه‌شناسی باستانی	۳۴۶
پیش‌بینی بلند مدت و میان مدت زلزله	۳۵۲
زلزله لوما پریتا، ۱۹۸۹	۳۵۴
زلزله‌ها نمی‌کشند، ساختمان‌ها می‌کشند	۳۵۸
ناحیه مارینا	۳۶۰
آزادراه بین ایالتی شماره ۸۸۰	۳۶۲
زلزله‌های منطقه خلیج سانفرانسیسکو، گذشته و آینده	۳۶۶
الگوی ۱	۳۶۷
الگوی ۲	۳۶۸
الگوی ۳	۳۶۸
کوبه ژاپن ۱۹۹۵ در مقابل اوکلند کالیفرنیا	۳۶۹
کوبه ژاپن، ۱۹۹۵	۳۶۹
اوکلند، کالیفرنیا	۳۷۳
گسل‌ها چگونه کار می‌کنند؟	۳۷۵
دیدگاه قدیمی	۳۷۵
دیدگاه جدید‌تر	۳۷۶
لندرز، کالیفرنیا، ۱۹۹۲	۳۷۸
جنوب گسل سن اندریاس	۳۸۱
زلزله‌های ناشی از گسل‌های فشاری در جنوب کالیفرنیا	۳۸۳

۳۸۵	مطالعه عمیق‌تر
۳۸۵	پیش‌بینی زلزله- کوتاه‌مدت
۳۸۶	نورث‌ریچ کالیفرنیا، ۱۹۹۴
۳۹۲	زلزله بزرگ
۳۹۳	بزرگ‌ترین زلزله
۳۹۴	بررسی سالانه خسارات لرزه‌ای
۳۹۵	خلاصه
۳۹۷	سؤالاتی برای مرور
۳۹۹	سؤالاتی برای تفکر بیشتر
	فصل هفتم - زلزله‌های درون قاره‌ای آمریکا و کانادا و هاوایی
۴۰۱	نکات اصلی
۴۰۷	غرب آمریکای شمالی: زلزله‌های مرز صفحه‌ای
۴۰۸	شمال غرب اقیانوس آرام: اورگان، واشنگتن و بریتیش کلمبیا
۴۰۸	پوگت ساند، واشنگتن، ۱۹۴۹ و ۱۹۶۵
۴۰۹	زلزله پوگت ساند، ۲۰۰۱
۴۰۹	زلزله‌های با عمق زیاد در پوگت ساند
۴۱۰	مطالعه عمیق‌تر
۴۱۰	انسان‌ها باعث شروع لرزه‌ها می‌شوند
۴۱۰	لرزه‌های اوهایو
۴۱۱	زلزله‌های مرتبط با سدها
۴۱۱	انفجار بمب
۴۱۱	زلزله‌های کم عمق در منطقه پوگت ساند

٤١٣.....	حوضه بزرگ غربی: شرق کالیفرنیا، غرب نوادا.....
٤١٣.....	دره اوونز، کالیفرنیا، ۱۸۷۲.....
٤١٥.....	رنو، نوادا ۲۰۰۸.....
٤١٦.....	روندهای حوضه بزرگ غربی.....
٤٢٠.....	کمربند لرزهای میان کوهی.....
٤٢٢.....	کمربند میان کوهی: اوتا، ایدaho، ویامینگ و مونتانا.....
٤٢٢.....	دریاچه هیثون مونتانا، ۱۹۵۹.....
٤٢٣.....	قله بوراه، ایدaho، ۱۹۸۳.....
٤٢٤.....	گسل واساج.....
٤٢٧.....	شکاف ریو گراند: نیومکزیکو، کلرادو، غربی ترین نقطه تگزاس مکزیک.....
٤٢٩.....	زلزلهای داخل صفحهای.....
٤٢٩.....	نیومادرید، میسوری، ۱۸۱۱-۱۸۱۲.....
٤٣٢.....	منطقهای که زلزله در آن احساس شد.....
٤٣٣.....	بزرگاها.....
٤٣٥.....	آینده.....
٤٣٧.....	شکاف ریل فوت: میسوری، آرکانزاس، تنسی، کنتاکی و ایلینویز.....
٤٣٩.....	شکافهای باستانی در مرکز ایالات متحده امریکا.....
٤٤٢.....	زلزلهای درون صفحهای: شرق آمریکای شمالی.....
٤٤٣.....	زلزلهای نیواینگلند.....
٤٤٦.....	زلزلهای دره رودخانه سنت لورنس.....
٤٤٧.....	چارلتون، جنوب کارولینا، ۱۸۸۶.....
٤٤٩.....	زلزلهها و فعالیتهای آتشفشنای در هاوایی.....

۴۵۳	زلزله ۱۹۷۵
۴۵۴	زلزله‌ها در سال ۲۰۰۶
۴۵۴	خلاصه
۴۵۶	سؤالاتی به منظور مرور
۴۵۷	سؤالاتی برای تفکر بیشتر
فصل هشتم - فوران‌های آتشفسانی: تکتونیک صفحه‌ای و ماغما	
۴۵۹	نکات اصلی
۴۶۵	خطرات مطالعه آتشفسانها
۴۶۶	ما چگونه فوران‌های آتشفسانی را می‌شناسیم؟
۴۶۷	تأثیر فعالیتهای مرتبط با تکتونیک صفحه‌ای بر آتشفسانها
۴۷۱	ساختار شیمیایی ماغماها
۴۷۳	مطالعه عمیق‌تر
۴۷۳	سنگ‌های معدنی و آتشفسانی
۴۷۵	لزجت، درجه حرارت و میزان آب موجود در ماغما
۴۷۹	ویژگی‌های تکتونیک صفحه‌ای آتشفسانها
۴۸۲	یک آتشفسان چگونه فوران می‌کند؟
۴۸۵	انواع فوران‌ها و نقش آب موجود در آنها
۴۸۷	برخی مواد آتشفسانی
۴۸۷	فوران‌های غیر انفجاری
۴۸۹	فوران‌های انفجاری
۴۹۳	مطالعه با عمق بیشتر
۴۹۳	آبخشان‌ها چگونه فوران می‌کنند؟

سه اصل مهم در آتشفشنان‌شناسی: لزجت، حجم و میزان گازهای محلول.....	۴۹۶
آتشفشنان‌های شیلد: لزجت اندک، میزان گازهای محلول اندک و حجم زیاد.....	۴۹۷
فوران‌های نوع هاوای.....	۴۹۸
مطالعه عمیق‌تر.....	۵۰۱
شاخص انفجاری آتشفشن(VEI).....	۵۰۱
حادثه مرگبار سال ۱۷۹۰	۵۰۲
فوران‌های نوع ایسلندی.....	۵۰۳
سیل بازالتی؛ لزجت کم، گازهای محلول اندک و حجم بسیار زیاد.....	۵۰۳
مخروطهای روباره: لزجت متوسط، گازهای محلول متوسط و حجم کم.....	۵۰۵
فوران‌های نوع استرومبلین	۵۰۵
استراتوولکانوها: لزجت زیاد، میزان گازهای محلول زیاد، حجم زیاد.....	۵۰۷
فوران‌های نوع ولکنین.....	۵۰۸
فوران‌های نوع پلینیان.....	۵۰۹
وسویوس، CE ۷۹.....	۵۰۹
نکته جانبی	۵۱۵
پرواز شماره ۹ بریتیش ایرویز.....	۵۱۵
گنبدهای گدازهای: لزجت زیاد، گازهای محلول اندک و حجم کم.....	۵۱۶
توالی معمول آتشفشنانی.....	۵۱۸
کالدرها: لزجت زیاد، گازهای محلول زیاد و حجم بسیار زیاد.....	۵۱۸
دریاچه کراتر (کوه مازاما)، اورگان.....	۵۲۰
کاراکاتائو، اندونزی، ۱۸۸۳	۵۲۴
سانتورینی و قاره گم شده آتلانتیس.....	۵۲۵

۵۲۹	کالدراهای بزرگ قاره‌ای
۵۳۰	مطالعه عمیق‌تر
۵۳۰	نقطه داغ
۵۳۳	پارک ملی یلو استون
۵۳۵	توالی فوران، دوره بازگشت یک کالدرا
۵۳۸	خلاصه
۵۴۰	سؤالاتی برای مرور
۵۴۱	سؤالاتی برای تفکر بیشتر
	فصل نهم- نمونه‌های تاریخی آتشفسان: وقایع کشنده
۵۴۳	نکات اصلی
۵۴۴	فرآیندهای آتشفسانی در مراکز گسترش
۵۴۴	ایسلند
۵۴۵	جریان‌های گدازهای ۱۹۷۳
۵۴۷	سیل یخچالی، ۱۹۹۶
۵۴۸	فرآیندهای آتشفسانی در مناطق فرورانشی
۵۵۱	رشته کوه کاسکید، سواحل اقیانوس آرام ایالات متحده آمریکا و کانادا
۵۵۶	کوه سنت هلنز، واشنگتن، ۱۹۸۰
۵۶۲	قله لیسن، کالیفرنیا، ۱۹۱۷-۱۹۱۴
۵۶۶	کوه شاستا کالیفرنیا
۵۷۱	فرآیندها وقایع کشنده
۵۷۱	داده‌های تاریخی میزان تلفات ناشی از آتشفسانها
۵۷۲	جريانات پایروکلاستیک

۵۷۴	کوه مایون، فیلیپین، ۱۹۸۴
۵۷۵	إل چیكون، مکزیک، ۱۹۸۲
۵۷۷	کوه یونزن، ژاپن، ۱۹۹۱
۵۷۸	کوه پلی، مارتینیک، ۱۹۰۲
۵۸۴	کراکاتا، اندونزی، ۱۸۸۳
۵۸۴	سونامی
۵۸۵	کوه یونزن، ژاپن، ۱۷۹۲
۵۸۵	لاهارها
۵۸۵	کلات، اندونزی، ۱۵۸۶ - ۱۹۱۹
۵۸۶	نوادا دل روییز، کلمبیا، ۱۹۸۵
۵۸۹	کوه رینر، واشنگتن، در شرایط هشدار
۵۹۲	اثرات غیر مستقیم - قحطی
۵۹۲	فوران فشاری لاكی، ايسلند، ۱۷۸۳
۵۹۳	نکته جانبی
۵۹۳	مرگ در آش فال، نبراسکا
۵۹۶	تامبورا، اندونزی، ۱۸۱۵
۵۹۷	گاز
۵۹۷	دریاچه‌های کشنده کامرون، آفریقا
۶۰۳	جريانات گدازهای
۶۰۳	نیراگنگو، زعیر، ۲۰۰۲
۶۰۴	شاخص فورانی آتشفسان (VEI) برخی از فوران‌های کشنده
۶۰۵	هشدار و پایش آتشفسان‌ها

۶۰۵	لانگ ولی؛ کالیفرنیا، ۱۹۸۲
۶۰۸	کوه پیناتوبا، فیلیپین، ۱۹۹۱
۶۱۱	نشانه‌های قریب الوقوع بودن فوران
۶۱۲	امواج لرزه‌ای
۶۱۲	تغییر شکل زمین
۶۱۳	میزان گازها
۶۱۳	دیدهبان‌های آتشفشان
۶۱۴	خلاصه
۶۱۵	سؤالاتی برای مرور
۶۱۶	سؤالاتی برای تفکر بیشتر